

Větší využití větru a slunce zlevní transformaci a posílí soběstačnost. Vláda toho využít nechce.

11.7.2024 - | Hnutí DUHA

Během včerejšího odpoledne proběhlo poslední jednání Platformy pro strategie v oblasti energetiky a klimatu ještě před zasedáním vlády k této věci. Jednání ukázalo, že vyšší využití solárních a větrných elektráren (scénář s 32% pokrytím spotřeby energie obnovitelnými zdroji v roce 2030) by bylo celkově o něco levnější, zejména díky nižším nákladům na energie.

Tiskový komentář členských organizací Zeleného kruhu zabývajících se energetikou

Větší využití větru a slunce zlevní transformaci a posílí soběstačnost. Vláda toho využít nechce.

Během včerejšího odpoledne proběhlo poslední jednání Platformy pro strategie v oblasti energetiky a klimatu ještě před zasedáním vlády k této věci. Jednání ukázalo, že vyšší využití solárních a větrných elektráren (scénář s 32% pokrytím spotřeby energie obnovitelnými zdroji v roce 2030) by bylo celkově o něco levnější, zejména díky nižším nákladům na energie. A to i při naopak vyšším objemu potřebných investic. Tento scénář by dále vyžadoval do roku 2030 menší výstavbu zdrojů na fosilní zemní plyn než scénář s nižším využitím OZE v roce 2030.

Ve středu 17. července (nebo nejpozději ve středu 24. července) by o finálních návrzích Národního klimaticko-energetického plánu (NKEP), Státní energetické koncepce (SEK) a Politiky ochrany klimatu (POK) měla jednat vláda ČR. Vyjádření zástupců ministerstev průmyslu a životního prostředí potvrzují, že jejich ministři vládě navrhnou scénář s nižším rozvojem OZE. Termín pro odevzdání NKEP Evropské komisi uplynul již na konci června.

Ekologické organizace, které prosazují cíl nejméně 33 % obnovitelných zdrojů [1], vládě doporučují zvolit navržený scénář s vyšším cílem pro obnovitelné zdroje. Podobné doporučení, tj. zvýšit cíl z 30 % na 33 %, zaslala české vládě i Evropská komise [2]. Scénář s podílem 30 % obnovitelných zdrojů předpokládá výstavbu 8 GW solárních a 1,2 GW větrných elektráren do roku 2030. Scénář s podílem 32 % předpokládá výstavbu 10,5 GW solárních a 1,4 GW větrných elektráren. S dostupnými finančními zdroji by však Česko mohlo mít dle odborných studií až 15 GW nových fotovoltaických elektráren a 2 GW větrných turbín [3].

Modelování scénářů obsahovalo umělé zastropování obnovitelných zdrojů. Naopak v případě jaderných reaktorů model počítá s nejméně třemi novými reaktory bez ohledu na to, zda by je model použil jako ekonomicky efektivní, a bez ohledu na reálnou cenu výstavby nových bloků v Evropě. Až po modelování byl navíc z politického rozhodnutí dodatečně přidán další jaderný reaktor v Dukovanech. Výsledné návrhy koncepčních dokumentů proto výrazně přeceňují možnosti výstavby drahých jaderných elektráren a počítají s nereálně brzkými termíny jejich spuštění.

Strategické dokumenty také potvrzují cíl ukončit spalování uhlí nejpozději do roku 2033 a rovněž dokládají, na základě odborného modelování, i jeho proveditelnost. Do roku 2050 má ČR ukončit také spalování ropy i zemního plynu, pokud nebude opatřeno zachytáváním a ukládáním oxidu uhličitého.

Politika ochrany klimatu v ČR, která zahrnuje nejen energetiku, ale i další sektory důležité pro snižování či pohlcování emisí, se oproti původnímu návrhu Ministerstva životního prostředí zhoršila po nátlaku Ministerstva zemědělství v oblasti ochrany a obnovy lesů. Byl vyrazen odklad těžby ve starých a cenných lesích a u dvou bodů (omezení holosečí a ponechávání mrtvého dřeva a těžebních zbytků v lesích), není jasné, zda budou nadále vyžadované i v lesním zákoně a tedy funkční i v praxi.

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, říká:

“Česká vláda má nyní možnost konkrétním činem potvrdit to, o čem její předseda i členové často hovoří, tedy přijatelné ceny energií a posílení energetické bezpečnosti a soběstačnosti. Odborné modelování ukazuje, že klíčem je vyšší využití sluneční a větrné energie. Byla by velká chyba toho nevyužít. Doporučujeme, zvolit pro energetiku scénář s vyšším cílem pro obnovitelné zdroje.”

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku, říká:

“Strategie stále počítají se stejným podílem obnovitelných zdrojů jako původní návrh energeticko-klimatického plánu z loňského října. Ministerstvo průmyslu a obchodu tedy nijak nereflektovalo výsledky veřejné konzultace, ani doporučení Evropské komise. Scénář s vyšším podílem obnovitelných zdrojů přitom je k dispozici a je výhodnější jak z hlediska snižování emisí, tak z hlediska přínosu pro českou ekonomiku a snižování závislosti na dovozu plynu.”

Miriam Macurová, vedoucí klimatické kampaně Greenpeace ČR, říká:

“Navýšení cíle pro obnovitelné zdroje energie na minimálně 33 % doporučila České republice Evropská komise a vyjádřili se pro to i lidé ve veřejné konzultaci. Proto by tento cíl měl být reflektován také při výběru ambicióznějšího scénáře, který je levnější a optimálnější pro posilování energetické nezávislosti a kvality životního prostředí v ČR. Pozitivní je, že strategické dokumenty počítají s legislativním ukotvením odklonu od využívání uhlí pro energetické účely nejpozději v roce 2033.”

Edvard Sequens, energetický konzultant v Calla - Sdružení pro záchranu prostředí říká:

“Masivní rozvoj jaderné energetiky za každou cenu navzdory levnějším a dostupným alternativám jako řešení pro naši energetickou budoucnost, tak by se dal nazvat přístup zodpovědných politiků k přípravě strategických dokumentů, které budou rámovat českou energetickou budoucnost. Dalším generacím pak zanechají citelné zadlužení státní pokladny a vysoké náklady spotřebitelů elektřiny po dlouhé desítky let.”

Kontakty:

Jiří Koželouh, vedoucí energetického programu Hnutí DUHA, tel.: 723 559 495, e-mail: jiri.kozelouh@hnutiduha.cz

Štěpán Vizi, expert na klimatickou politiku Centra pro dopravu a energetiku, tel.: 770 164 203, e-mail: stepan.vizi@cde-org.cz

Miriam Macurová, vedoucí klimatické kampaně Greenpeace ČR, tel.: 771 154 362, e-mail: miriam.macurova@greenpeace.org,

Edvard Sequens, energetický konzultant v Calla - Sdružení pro záchranu prostředí, tel.: 602 282 399, e-mail: edvard.sequens@calla.cz

Eva Pernicová, tisková mluvčí Hnutí DUHA, tel.: 734 770 020, e-mail: eva.pernicova@hnutiduha.cz

Zdroje:

[1]

<https://hnutiduha.cz/aktualne/vice-zelene-energie-pomuze-konkurenceschopnosti-ceska-siroka-koalice-podporuje-vyssi-podil>

[2] Pokud jde o obnovitelné zdroje energie (OZE), český návrh aktualizovaného NECP postrádá odvětvové trajektorie a postrádá komplexní rámec politik a opatření, která země hodlá přijmout napříč relevantními sektory. Příspěvek České republiky ve výši 30 % je mírně pod 33 % požadovaných podle vzorce uvedeného v příloze II Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1999 ze dne 11. prosince 2018 o správě energetické unie.
https://commission.europa.eu/system/files/2023-12/SWD_Assessment_draft_updated_NECP_Czechia_2023.pdf

[3] Deloitte, Rozvoj obnovitelných zdrojů do roku 2030, květen 2023

<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cz/Documents/energy-resources/Rozvoj-obnovitelnych-zdroju-do-roku-2030-kveten-2023.pdf>

<https://hnutiduha.cz/aktualne/vetsi-vyuziti-vetru-slunce-zlevni-transformaci-posili-sobestacnost-vlada-toho-vyuzit-nechce>